

Istroski tečnik

LETO II. - Štev. 15

KOPER, 13. aprila 1951

Cena 3 din

Odgovornost delovnih kolektivov pri upravljanju podjetij

Delavski sveti, ki so bili prejšnji mesec izvoljeni v vseh naših delovnih kolektivih, so že začeli z delom. Vendar je to njihovo delo in naloga, ki so pred njih postavljene, precej težke, posebno tam, kjer delavski svet nima dovolj izkušenj, ne pozna dovolj problematike delovnega kolektiva, proizvodnje in proizvodnega procesa in proizvodne zmogljivosti podjetja. Delavski sveti oziroma njihovi upravni odbori so v polnem smislu uprava, ki odgovarja za celotno delo in poslovanje podjetja. Iz tega sledi, da sestanki delavskega sveta ne smejo biti samo manifestativnega značaja, pač pa so v pravem smislu delovni sestanki, na katerih morajo s polno odgovornostjo razpravljati o delu upravnega odbora ter na njih sprejeti potrebne sklepe. Prav o razpravljanju o uspehu in neuspehu planskih nalog bo delavski svet lahko ocenil pravilnost dela upravnega odbora.

Delavski sveti v našem okrožju preživljajo prvo obdobje, ki je zaradi pomanjkanja izkušenj še precej težavno. Vsekarer pa so se v večini primerov novo osnovani upravni odbori še kar dobro znašli. Tako so na primer člani delavskega sveta gradbenega podjetja Isttra (BEOGRAD) na svojem prvem zasedanju ugotovili vrsto nepravilnosti, ki niso v skladu s štednjo. Ugotovili so, da puščajo žele v lesu, kar povzroča, da se les precej pokvari. Nadalje so ugotovili, da puščajo les na dežju, da je bilo pre malo kontrole pri izkoriščanju prevoznih sredstev itd. Našli bi lahko še več primerov dobrega dela in prvih uspehov upravljanja podjetij po delavskih svetih. Tako so na primer še delavski sveti v tovarni Salvetti v Piranu, pri Elie v Izoli, v opekarni Rudar in drugi.

Najvažnejša in najnujnejša naloga, ki se sedaj postavlja pred naše delavske svete, je, da takoj sestavijo operativne planje za vse leto in za posamezna manjša obdobja. Le tako bodo lahko vzkladili delo v posameznih oddelkih in odpravili dosedanje napake nečistočnega dela posameznih oddelkov. Delavski svet se mora poleg tega zanimati za surovine, za njihovo redno prihajanje, za cene in za vse, kar je v zvezi s ceno izdelka.

Prav tako se mora delavski svet zanimati za posamezne pogodbe z dobavitelji surovin in s kupci. Finančno poslovanje podjetja je skrb tudi delavskega sveta. Tudi tu je v marsikaterem podjetju še precej neurejenega.

Z izvajanjem plana je tesno povezano vprašanje delovne discipline. V naših podjetjih je prav delovna disciplina največja ovira za pravilno izvajanje planskih nalog. Na delavskih svetih je, da s pravilnimi ukrepi odpravijo ta nedostatek.

Naloga, ki jih imajo novo osnovani delavski sveti, so precejšnje in zelo odgovorne. Premagovati jih pa bodo lahko le, če bodo napeli vse sile in se zavedali, da za pravilno upravljanje odgovarjajo tako pred vsem delovnim kolektivom, kakor tudi pred vsem našim delovnim ljudstvom, saj za uspeha slehernega našega podjetja zavpija napredek, gospodarski in kulturni razvoj naših krajev.

MOGOČNA MANIFESTACIJA BRATSTVA ENOTNOSTI IN ODLOČNOSTI

BRANILI BOMO SVOJE PRIDOBITVE in svojo neodvisnost proti vsakemu napadalcu

Med govorom tov. Beltrama

Boršt, središče partizanskega gibanja v koprski, je v nedeljo spet doživel enega izmed tistih dni, ki so nam ostali v spominu še iz nedavne borbe za osvoboditve. Borci in aktivisti koprškega okraja so si izbrali za cilj partizanskega marša prav Boršt, nekdanji sedež komande mesta Koper, tudi zato, ker je Boršt v Narodno osvobodilni borbi veliko žrtvoval, saj je v borbi proti nacističnemu padlo štiričrdeset njegovih najboljših sinov. Vsičani so za ta dan lepo okrasili svo vas in se pripravili na sprejem partizanov, med katerimi je bil marsikateri star znanec iz NOB. Na treh dneh so postavili velike slavočke z napisi in zastavami, po vasi so dvignili mize in na šolskem dvorišču so pripravili velik oder za nastope. Tako praznično okrašen je Boršt pričakoval udeležence partizanskega marša.

Na tisoče borcev in aktivistov se je v nedeljo jutraj zbiralo na zbornih mestih po vseh naših krajih. Občleni v svoje stare partizanske uniforme so tvorili, formirani v čete in bataljone, v se držali smeri. Tako sta iz Koprke krenili proti Vanganelu dva bataljona s štabom divizije, kateremu je načeloval tovariš Čaharja. Med potjo so uprizorili razne napade in jurišali na posamezne vasi.

Iz Pirana je odšla četa, ki je prehodila 28 km poti kar po grahah in dolinah med hribi. Ta četa je šla v smeri Malja, Padna, Smarje, Pomjan in tako prišla v Boršt. Tudi iz vseh drugih krajev v okraju so se napotile v smeri Boršta razne enote, ki so se med potjo združevale in se tako formirale v večje enote. V Vršču, Vanganelu, Pomjanu in Kostobani so se tako formirale štiri brigade, ki so sestavljale partizansko divizijo.

V posameznih vaseh, skozi katere so se pomikale enote, so vsačani pripravili udeležencem marša prijetno presenečenje. Sprejemali so jih kot v času partizanstva in jih pogostili.

Z zastavami na čelu in prepevajči bobnene pesmi so se posamezne kolone

ne približevale cilju in prva je prispevala v Boršt druga brigada. Skoro istočasno je prišla na cilj III. medtem ko je IV. prišla z znatno zamudo zaradi težkega terena in dolge poti.

Vse hiše v Borštu so ozivele in v njih bile nekdanje borbe pod svoje strehe. Kjer so skupno obujali spomine na nekdanje dni. Prav po partizansko so je tudi neke enote, ki si je ob prihodu v Boršt zakurila taborni ogenj in se ob njem sušila.

Okrog 13. ure so se vsi udeleženci partizanskega marša zbrali na velikem šolskem dvorišču, kjer je bil pripravljen oder, okrašen z zastavami, zelenjem in velikimi slikami Lenina in Tita. Navdušenega razpoloženja ni prav nič manjkalo, ki je pričel precej na goso padati.

Slavnostno zborovanje je otvoril tovariš Valerij Jakomin, edini član nekdanje komande mesta Koper, ki je bil prisoten.

Po govoru tovariša Beltrama so prebrali in z navdušenim ploskanjem sprejeli pozdravno pismo tovariši Titu. V njem je rečeno med drugim:

Pod Vašim vodstvom smo v najtežjih dneh naše zgodovine premagali vse težave in si z orožjem v rokah priborili svobodo in neodvisnost, ki je jamstvo za vsestranski razvoj, napredek in blagostanje naših delovnih ljudi.

Naslednja naloga, ki jo imamo pred seboj, je, da se pripravimo na vse, kar nam lahko priredi vsak napadalec. Zivahno tekmovalstvo, ki se je začelo že pred dvema mesecema v počastitev pomembne obletnice in ki bo trajalo skozi vse leto, je začelo vse naše vasi, mesta, doline, kolektive, id. Če zdaj po dveh mesecih dela pregledamo, kaj vse so naredili člani SIAU našega okraja, ugotovimo, da so bili doseženi veliki uspehi. Delo, ki so ga opravljali prostovoljci na številnih krajevskih in okrajnih objektih, je precejšnje. Na omenjeno samo nekatere izmed aktivnosti v tednu pogozdovanja so postali člani SIAU 205.000 borovih sadik, za pospešitev kmetijskega je organiziral okrajni odbor SIAU 30 posvetovanj s kmetovalci. Z izkoriščanjem vseh sredstev so si postavili frontne organizacije naloge, da bodo do konca tega meseca obdelali in posejali vsa zemljišča, ki so že zdaj obdelana in posejana nad 50 odstotno. Prav tako je organizacija SIAU v teh dveh mesecih tekmovalstva uveljavila osnovne organizacijske pri SV, Antonu, v Dekaniji, Pučah, Kostobani, Portorožu, Štovičah, SV, Duci, Bertolin in Vanganelu. Izvedeno so bile tudi volitve ljudskih inspektorjev. V 115 vaseh in naseljih so izvolili najboljše člane v skupine ljudskih inspektorjev, ki so po volitvah imeli 12 posvetovanj, a izvedli so 5 pregledov.

S tem, kar smo omenili, se mislo povedati vsega. Poleg je omenjenih uspehov izjemno očitno tudi na nekatere pomanjkljivosti, ki jih bodo morate v bodoče osnovne organizacije odpraviti, da bo tekmovalstvo uspešno. Ne smemo se zadovoljiti samo s tem, da gradimo in popravljamo ceste, vodovode, da delamo pri elektrifikaciji, id.; ampak prav tako moramo skrbeti tudi za tem, da z raznimi

Kidrič je nadalje poudaril, da bodo po tej reorganizaciji republiške vlade samostojno upravljale gospodarstvo na svojem ozemlju. To je še en dokaz enakopravnosti jugoslovanskih narodov in doslednega reševanja nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji. Reorganizacija pomeni obenem zmanjšanje državnega aparata v administraciji in dokazuje, da gre Jugoslaviji po poti dejanske izgradnje in krepitve socialistične demokracije.

Kidrič je poudaril, da bodo po tej reorganizaciji republiške vlade samostojno upravljale gospodarstvo na svojem ozemlju. To je še en dokaz enakopravnosti jugoslovanskih narodov in doslednega reševanja nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji. Reorganizacija pomeni obenem zmanjšanje državnega aparata v administraciji in dokazuje, da gre Jugoslaviji po poti dejanske izgradnje in krepitve socialistične demokracije.

Kidrič je poudaril, da bodo po tej reorganizaciji republiške vlade samostojno upravljale gospodarstvo na svojem ozemlju. To je še en dokaz enakopravnosti jugoslovanskih narodov in doslednega reševanja nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji. Reorganizacija pomeni obenem zmanjšanje državnega aparata v administraciji in dokazuje, da gre Jugoslaviji po poti dejanske izgradnje in krepitve socialistične demokracije.

Kidrič je poudaril, da bodo po tej reorganizaciji republiške vlade samostojno upravljale gospodarstvo na svojem ozemlju. To je še en dokaz enakopravnosti jugoslovanskih narodov in doslednega reševanja nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji. Reorganizacija pomeni obenem zmanjšanje državnega aparata v administraciji in dokazuje, da gre Jugoslaviji po poti dejanske izgradnje in krepitve socialistične demokracije.

Kidrič je poudaril, da bodo po tej reorganizaciji republiške vlade samostojno upravljale gospodarstvo na svojem ozemlju. To je še en dokaz enakopravnosti jugoslovanskih narodov in doslednega reševanja nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji. Reorganizacija pomeni obenem zmanjšanje državnega aparata v administraciji in dokazuje, da gre Jugoslaviji po poti dejanske izgradnje in krepitve socialistične demokracije.

še preostal, kajti vsi ostali so padli ob napadu na bunker pri Hrpeleih. Za njim je spregovoril tovariš Čaharja, ki je najprej pozval prisotne na enominutni molk v spomin padlih. Nato je še pozval vse udeležence marša, naj nadaljujejo z borbo, ki so jo vodili ramo ob ramo z jugoslovanskimi narodi in naj čuvajo pridobitve Narodno osvobodilne borbe. V kratkih nagovornih sta se nadalje tovariši Benussi in Benič dotaknili vloge in nalog Zveze borcev.

Na koncu je spregovoril še tovariš Beltram, ki je med drugim dejal, da bodo reakcionarji listi, kominformistična Unita, tržaški »Giornale«, in drugi pisali, kako se je v Borštu zbrala partizanska vojska, ki ogroža mir, in teži, da napade Sovjetsko zvezo. Mi pa nismo vojska, ki ogroža mir, nismo nikakršnih agresivnih težej proti nikomur. Hočemo pa, da naši sovrzniki vedo, da vedo tisti, ki dnevnico izvajajo provokacije na jugoslovanskih mejah in streljajo granatarje, da bo napadalec imel trokoto, če nas bo hotel napasti, ker mi smo branili svoje pridobitve z odločnostjo, ki smo jo dokazali v borbi proti okupatorju, borec se za svoje pravice.

Ker Sovjetska zveza ogroža mir in našo neodvisnost je naša naloga ne samo da delamo in gradimo pač pa tudi da smo vedno pripravljeni braniti svojo zemljo proti vsakomur, ki bi nas hotel napasti.

Po govoru tovariša Beltrama so prebrali in z navdušenim ploskanjem sprejeli pozdravno pismo tovariši Titu. V njem je rečeno med drugim:

Pod Vašim vodstvom smo v najtežjih dneh naše zgodovine premagali vse težave in si z orožjem v rokah priborili svobodo in neodvisnost, ki je jamstvo za vsestranski razvoj, napredek in blagostanje naših delovnih ljudi.

Naslednja naloga, ki jo imamo pred seboj, je, da se pripravimo na vse, kar nam lahko priredi vsak napadalec. Zivahno tekmovalstvo, ki se je začelo že pred dvema mesecema v počastitev pomembne obletnice in ki bo trajalo skozi vse leto, je začelo vse naše vasi, mesta, doline, kolektive, id. Če zdaj po dveh mesecih dela pregledamo, kaj vse so naredili člani SIAU našega okraja, ugotovimo, da so bili doseženi veliki uspehi. Delo, ki so ga opravljali prostovoljci na številnih krajevskih in okrajnih objektih, je precejšnje. Na omenjeno samo nekatere izmed aktivnosti v tednu pogozdovanja so postali člani SIAU 205.000 borovih sadik, za pospešitev kmetijskega je organiziral okrajni odbor SIAU 30 posvetovanj s kmetovalci. Z izkoriščanjem vseh sredstev so si postavili frontne organizacije naloge, da bodo do konca tega meseca obdelali in posejali vsa zemljišča, ki so že zdaj obdelana in posejana nad 50 odstotno. Prav tako je organizacija SIAU v teh dveh mesecih tekmovalstva uveljavila osnovne organizacijske pri SV, Antonu, v Dekaniji, Pučah, Kostobani, Portorožu, Štovičah, SV, Duci, Bertolin in Vanganelu. Izvedeno so bile tudi volitve ljudskih inspektorjev. V 115 vaseh in naseljih so izvolili najboljše člane v skupine ljudskih inspektorjev, ki so po volitvah imeli 12 posvetovanj, a izvedli so 5 pregledov.

S tem, kar smo omenili, se mislo povedati vsega. Poleg je omenjenih uspehov izjemno očitno tudi na nekatere pomanjkljivosti, ki jih bodo morate v bodoče osnovne organizacije odpraviti, da bo tekmovalstvo uspešno. Ne smemo se zadovoljiti samo s tem, da gradimo in popravljamo ceste, vodovode, da delamo pri elektrifikaciji, id.; ampak prav tako moramo skrbeti tudi za tem, da z raznimi

Kidrič je poudaril, da bodo po tej reorganizaciji republiške vlade samostojno upravljale gospodarstvo na svojem ozemlju. To je še en dokaz enakopravnosti jugoslovanskih narodov in doslednega reševanja nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji. Reorganizacija pomeni obenem zmanjšanje državnega aparata v administraciji in dokazuje, da gre Jugoslaviji po poti dejanske izgradnje in krepitve socialistične demokracije.

Kidrič je poudaril, da bodo po tej reorganizaciji republiške vlade samostojno upravljale gospodarstvo na svojem ozemlju. To je še en dokaz enakopravnosti jugoslovanskih narodov in doslednega reševanja nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji. Reorganizacija pomeni obenem zmanjšanje državnega aparata v administraciji in dokazuje, da gre Jugoslaviji po poti dejanske izgradnje in krepitve socialistične demokracije.

Kidrič je poudaril, da bodo po tej reorganizaciji republiške vlade samostojno upravljale gospodarstvo na svojem ozemlju. To je še en dokaz enakopravnosti jugoslovanskih narodov in doslednega reševanja nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji. Reorganizacija pomeni obenem zmanjšanje državnega aparata v administraciji in dokazuje, da gre Jugoslaviji po poti dejanske izgradnje in krepitve socialistične demokracije.

Kidrič je poudaril, da bodo po tej reorganizaciji republiške vlade samostojno upravljale gospodarstvo na svojem ozemlju. To je še en dokaz enakopravnosti jugoslovanskih narodov in doslednega reševanja nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji. Reorganizacija pomeni obenem zmanjšanje državnega aparata v administraciji in dokazuje, da gre Jugoslaviji po poti dejanske izgradnje in krepitve socialistične demokracije.

Kidrič je poudaril, da bodo po tej reorganizaciji republiške vlade samostojno upravljale gospodarstvo na svojem ozemlju. To je še en dokaz enakopravnosti jugoslovanskih narodov in doslednega reševanja nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji. Reorganizacija pomeni obenem zmanjšanje državnega aparata v administraciji in dokazuje, da gre Jugoslaviji po poti dejanske izgradnje in krepitve socialistične demokracije.

Kidrič je poudaril, da bodo po tej reorganizaciji republiške vlade samostojno upravljale gospodarstvo na svojem ozemlju. To je še en dokaz enakopravnosti jugoslovanskih narodov in doslednega reševanja nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji. Reorganizacija pomeni obenem zmanjšanje državnega aparata v administraciji in dokazuje, da gre Jugoslaviji po poti dejanske izgradnje in krepitve socialistične demokracije.

deh in blagostanje naših delovnih ljudi. Preželi z revolucionarnim duhom, ki nas je spremljal v času oborožene borbe, stojimo tudi danes na braniku miru v svetu, ki ga ogroža napadalna politika voditeljev Sovjetske zveze.

Kot v času NOB, tako smo tudi danes pripravljeni boriti se skupno z jugoslovanskimi narodi za obranitev pridobitev naše ljudske revolucije, ki nam jih ogrožajo kremenjski imperalisti. Odločno obojamo politiko vodstva Sovjetske zveze in stališče Gromika v Parizu, ki je praktično dokazal, da hoče izkoristiti naše ozemlje za drobiž za poravnava svojih imperialističnih računov. Odločno obojamo tudi vse provokacije italijanskih reakcionarov politiki, ki so v zadnjem času spet dvignili prah s tripartitno deklaracijo po rimskih ulicah.

V tem jim kličemo: Roke proč od lasi Nočemo biti več sami sužnji. Naši požgani domovi in mrtvi sinovi so priče naše ljubezni in skrbi za istrsko ljudstvo.

Tudi ob tej priliki kot že nešteto-krat izražamo neomajno željo, da se združimo z jugoslovanskimi narodi, ki pod Vašim vodstvom visoko dvigajo zastavo marksizma-leninizma v borbi za izgradnjo socializma ter za obranitev miru in enakopravnosti malih narodov.

Tovariši Tito, zaupali smo Vam v NOB, tako Vam zaupamo tudi danes. Stedili bomo Vašim pozivom.

Borci, partizani, aktivisti in udeleženci partizanskega pohoda,

Zaradi slabega vremena je večina kulturnega sporeda odpadla. Nastopa, li so ne nekateri pevski zbori in folklorne skupine. Nato so se posamezne enote začele počasi razhajati in vračati na svoje domove.

političnimi in strokovnimi predavanji, s kmetijskimi prireditvami, posvetovanji, id.; izobražujemo naše ljudi. V tem tekmovalstvu SIAU v tem tekmovalstvu naredila malo. Tako je bilo po naših vaseh le 130 strokovnih in političnih predavanj, veliko manj pa prireditve. Po vseh vaseh se niti ne obostaja prosveta društev, ki bi pri tem pomagala množičnim organizacijam. Na tem bo treba v bodoče še več delati. Zlasti bo potrebno spet oživiti pevске zore, dramske družine in izobraževalne tečaje v vseh tistih vaseh, kjer so že nekdanje delali. Za usposabljanje članov odborov osnovnih organizacij bo prav potrebno sklicati večkrat seminare in na njih proučiti zlasti vprašanje decentralizacije in demokratizacije oblasti.

Če se bodo frontne organizacije po vseh zavzele za vse pomanjkljivosti, ki so jih dosedaj imele, ne samo v tem, kar smo povedali, smo prepričani, da bodo te tudi odpravile.

Če se bodo frontne organizacije po vseh zavzele za vse pomanjkljivosti, ki so jih dosedaj imele, ne samo v tem, kar smo povedali, smo prepričani, da bodo te tudi odpravile.

Če se bodo frontne organizacije po vseh zavzele za vse pomanjkljivosti, ki so jih dosedaj imele, ne samo v tem, kar smo povedali, smo prepričani, da bodo te tudi odpravile.

Če se bodo frontne organizacije po vseh zavzele za vse pomanjkljivosti, ki so jih dosedaj imele, ne samo v tem, kar smo povedali, smo prepričani, da bodo te tudi odpravile.

Če se bodo frontne organizacije po vseh zavzele za vse pomanjkljivosti, ki so jih dosedaj imele, ne samo v tem, kar smo povedali, smo prepričani, da bodo te tudi odpravile.

Če se bodo frontne organizacije po vseh zavzele za vse pomanjkljivosti, ki so jih dosedaj imele, ne samo v tem, kar smo povedali, smo prepričani, da bodo te tudi odpravile.

Če se bodo frontne organizacije po vseh zavzele za vse pomanjkljivosti, ki so jih dosedaj imele, ne samo v tem, kar smo povedali, smo prepričani, da bodo te tudi odpravile.

Graditi hočemo ceneje in kvalitetneje

Ustvarjanje počel je za organizirano delo in borbo proti stihiji, ki si skuša utirati pot v gradbeništvu, je in bo še dalje osnovni problem, ki ga moramo vsakodnevno reševati. Gradbeno operativna se bistveno razlikuje od drugih proizvodnih vej, ker stalno menja mesto svoje dejavnosti in mora vedno na novo organizirati svoj tehnološki proces. Vsa proizvodnja se ne razvija na samem gradbišču, ampak je organizacija tehnološkega procesa izvedbe nekega objekta zbir organizacije raznih tehnoloških procesov, v katerem sodelujejo ljudje različnih poklicev. Vzkladi vse te proizvodne procese s pravilno zaposlitvijo oseb na samem gradbišču je ena izmed glavnih nalog gradbeno ekonomskih organizacij.

Često povzročajo razne nepravilnosti v gradbeništvu nedovoljno odredene planske naloge. Posledica tega je nepravilni razpored delovne sile tako v podjetjih, kakor tudi na samih gradbiščih. Borili se moramo tudi proti nepravilnim odnosom investitorjev, ki večkrat zavestno skušajo vnesti v plan mnoge večje količine, ki so potrebne za dosego cilja, kakor jim dovoljuje planska kvota vrednosti. To ne izvirata samo iz neznanja pravilne tehnike reševanja, ampak v prvi vrsti zaradi neodgovornega grandomanskega reševanja nalog.

Osnova samega proizvodnega plana so načrti. Vsakodnevno se pokazuje pomanjkljivost v projektiranju, zlasti v zakasnitvi izvršitve elaboratov, nepopolnost izvršitve zaradi slabega, pomanjkljivo postavljenega gradbenega programa, in ker projektant ni v celoti seznanjen z gospodarsko koncepcijo, za katero mora najti tehnično rešitev. Druga napaka v projektiranju je slaba povezava med projektantom in investitorjem, zlasti pa med projektantom in izvajalcem.

Ako hočemo usvojiti gospodarska načela v projektiranju, se morajo naši gradbeni kadri temeljito spoznati s težavami raznih izvedb, kakor z objektivnimi pogoji bogastva ali siromaštva posameznih gradbenih materialov.

Ekonomičnost izvedbe gradbenih objektov zavis od pravilne izbire velikosti, konstrukcije in obdelave objekta v gradbenem programu, od najekonomičnejše rešitve projektanta in od same ekonomične izvedbe gradbenega objekta. Projektanti se morajo v prvi vrsti boriti proti narotičnim takih projektov, ki niso gospodarsko upravičeni.

Vprašanje štednje v gradbeništvu predstavlja enega od ključnih elementov, ker le s štednjo bomo povečali našo proizvodnjo. Štednja mora dati uporabno vrednost s čim manj materiali, proizvodnih sil in finančnih sredstev.

V gradbeništvu lahko štedimo: 1. pri izdelavi gradbenega programa, 2. pri izdelavi glavnih projektov, 3. pri organizaciji gradnje, 4. pri izdelavi proizvodnih planov, zlasti pa 5. pri materialu.

1. Štednja pri izdelavi gradbenega programa se lahko doseže z dobro proučenjem tehnoloških procesov, z odrejanjem lokacije in s pravocasnim

Korejska vojna traja že skoraj leto dni. Svetovno javno mnenje se ne bi niti spomnilo na Korejo, če ne bi Koreja v današnjih razmerah predstavljala kamen splošne mednarodni odnosnjave med Združenimi državami Amerike in Sovjetsko zvezo.

Kasneje se je v korejski konflikt vmešala tudi Kitajska in s tem je

Po vsej Sloveniji se pripravljajo na proslavo 10 letnice OF

V dneh pred tretjim kongresom OF Slovenije bodo po vseh vaseh velike proslave in množična zborovanja OF. Najboljše frontovci bodo prejeli odlikovanja Ljudske fronte Jugoslavije, borci pa državna odlikovanja. Razna kulturno umetniška društva bodo že teden dni pred praznikom nastopala po vaseh.

V Ljubljani bodo še posebno slovesno proslavili ta pomembni praznik. To nam pričajo posebno živahne priprave ljubljanskih sindikalnih, frontnih in mladinskih kulturno umetniških, fizkulturnih in športnih organizacij.

Največje slavnostne, kulturne in zabavne prireditve bodo v Ljubljani ob kongresu OF. Dne 26. aprila bodo imeli razstavo izbranih del likovnih umetnikov in velike razstavo OF. Po-častitev tretjega kongresa OF. Zvečer bo razsvetljen ljubljanski grad, zagoreli bodo umetni ognji, po naših gorah in planinah pa bodo zagoreli kresovi. Nekaj dni pred praznikom bodo slovensko prestolnico okrasili z zastavami, vencem, s cvetjem in slikami najzslužnejših ljudi iz narodno osvobodilne vojne.

Proglas tržaških Slovencev ob 10 letnici OF SLOVENIJE

Odbor za proslavo desetle obletnice Osvobodilne fronte slovenskega naroda na Tržaškem je ob deseti obletnici Osvobodilne fronte izdal tržaškim Slovcem poseben proglas. V njem prikaže borbo tržaškega slovenskega ljudstva, ne le od leta 1941, marveč že od časa, ko so iskro upora prižigali Vladimir Gotman, bavoški junaki in celo Plinko Tomatič z neštetiimi zavednimi protifasističnimi uporniki.

Kljub številnim žrtvam ni slovenski živel na tržaškem se dosegel svoj pravice. Zato poziva odbor OF, da slovenski območje vse tržaške Slovence, da stremijo svoje vrste, kakor so jih žele stisniti v dneh težkih preizkušenj.

preizkušanjem terena. To so pogoji, brez katerih ni moč govoriti o racionalnih projektih, pri katerih vsak luskus, vsaka grandomanija od-pade.

2. Pri izdelavi glavnih projektov je mogoče štediti z racionalno tehnično rešitvijo gospodarskega koncepta programa. Dalje z uporabo racionalnih konstrukcij in zlasti z uporabo domačega materiala za zunanjo in notranjo obdelavo itd.

3. Pri organizaciji gradnje lahko štedimo na ta način, da izvajalec - podjetje ne prične prej z delom, dokler si ne izdela načrta organizacije dela, na osnovi katerega bi lahko izdelali gospodarski račun za razne alternative. Samo s tem lahko dokazno ekonomičnost predvidene organizacije.

Pogoji za štednjo so naslednji: da je proces proizvodnje resnično organiziran, da stvarno izkoristimo vse proizvodne sile,

da mobiliziramo vse notranje rezerve, da dosledno uporabljamo vsako mogočo racionalizacijo na vsakem gradbišču,

da bomo izkušnje hitro prenašali in s tem na široki fronti uvajali nove metode dela in racionalizatorske metode.

Gradbeno operativna mora biti pravčasno obveščena o obsegu del in nalogah izvajanja, tako da lahko pravilno organizira delo, kar je osnovni pogoj za uresničitev štednje v vseh elementih cen gradbenih uslug.

4. Pri izdelavi proizvodnih planov štedimo na ta način, da enakovredno in racionalno razporedimo delovno silo in gradbene stroje, a poleg tega, da z razpoložljivimi proizvodnimi silami zajamčimo tekoči in brigadni sistem dela.

5. Z materiali v gradbeni proizvodnji lahko štedimo samo, ako bo to vsakodnevna skrb vsakega delovnega človeka povsod in na vsakem mestu.

Štednja materiala mora biti planirana in že predvidena v operativnih planih. Na gradbišču naj se pošilja le toliko materiala, kolikor ga predvideva plan.

Dalje, štednja odvisi od dobro organizirane skladiščne službe, katere mora dnevno kontrolirati izdajo in uporabo materiala.

Štednja z materiali je pogojena tudi s pravilno manipulacijo, s katero morajo biti seznanjeni vsi delovni kolektivi.

Iz navedenega je razvidno, da se štednja ustvarja začenši od ekonomskega koncepta investitorja, pa preko načrta proizvodnje. Štednja mora dati uporabno vrednost s čim manj materiali, proizvodnih sil in finančnih sredstev.

V gradbeništvu lahko štedimo: 1. pri izdelavi gradbenega programa, 2. pri izdelavi glavnih projektov, 3. pri organizaciji gradnje, 4. pri izdelavi proizvodnih planov, zlasti pa 5. pri materialu.

1. Štednja pri izdelavi gradbenega programa se lahko doseže z dobro proučenjem tehnoloških procesov, z odrejanjem lokacije in s pravocasnim

Korejska vojna traja že skoraj leto dni. Svetovno javno mnenje se ne bi niti spomnilo na Korejo, če ne bi Koreja v današnjih razmerah predstavljala kamen splošne mednarodni odnosnjave med Združenimi državami Amerike in Sovjetsko zvezo.

Kasneje se je v korejski konflikt vmešala tudi Kitajska in s tem je

Po vsej Sloveniji se pripravljajo na proslavo 10 letnice OF

V dneh pred tretjim kongresom OF Slovenije bodo po vseh vaseh velike proslave in množična zborovanja OF. Najboljše frontovci bodo prejeli odlikovanja Ljudske fronte Jugoslavije, borci pa državna odlikovanja. Razna kulturno umetniška društva bodo že teden dni pred praznikom nastopala po vaseh.

V Ljubljani bodo še posebno slovesno proslavili ta pomembni praznik. To nam pričajo posebno živahne priprave ljubljanskih sindikalnih, frontnih in mladinskih kulturno umetniških, fizkulturnih in športnih organizacij.

Največje slavnostne, kulturne in zabavne prireditve bodo v Ljubljani ob kongresu OF. Dne 26. aprila bodo imeli razstavo izbranih del likovnih umetnikov in velike razstavo OF. Po-častitev tretjega kongresa OF. Zvečer bo razsvetljen ljubljanski grad, zagoreli bodo umetni ognji, po naših gorah in planinah pa bodo zagoreli kresovi. Nekaj dni pred praznikom bodo slovensko prestolnico okrasili z zastavami, vencem, s cvetjem in slikami najzslužnejših ljudi iz narodno osvobodilne vojne.

Proglas tržaških Slovencev ob 10 letnici OF SLOVENIJE

Odbor za proslavo desetle obletnice Osvobodilne fronte slovenskega naroda na Tržaškem

Padenjci bodo zmogli spomladanska dela toda med seboj bi si lahko več pomagali

Ze zgodaj, ko sonce še ne vzhaja, naloženo z gnojem in gnojem in se spuščajo v gozde Valdenice. Tam dolgi najprej najprej, nato jih tudi naprej obdelajo in najbolj skrbijo zanje. Na starih potih jih vajo pa imajo same oljne nasade, med katerimi se skrivajo kak vinograd. Tak pot vajo pa so majhne njive preureddi v vrtove, kjer sejejo krompir, redi, peteršilj, bučke in druge povrtnine. Ko pa poleti in jeseni porabijo pridelek tudi v ravnini, nje ponovno izorjejo in jih zasejejo s povrtninami. Tako delajo Padenjci že desetletja.

Letos je bilo dežja precej in zdaj so zadrževali, ko je sonce toplo, posililo in se je vreme začelo ustaliti. Končno po slabem praznu tudi bori začeli so delati z verno, da na deknadijo, kar so pozimi izgubili.

Tako je ostalo v Padni do

Imajo pač nekaj konj in ga pokladajo dobro rodijo, ker so pogojeni z do-matim hlevskim gnojem, a pridne roke Padenjčanov jih naredijo še bolj rodovitne. Može skopljeno, pogojeno in posejelo. Ostalo skrb pa prepušči ženskam in otrokom. Ti izpolnjujo po vrhovni travo, jih zalivajo in plejejo, potem pa tudi skrbno požanjejo in odnesejo na trg. Posebno v Koprni in v Izoli so zelo znane. Saj so prve, ki ponujajo svojo povrtnino.

Da se je zadnja leta zmanjšalo pri Padenjcih povrtin, to nekateri leta so je še več. Zadnja leta pa skoraj da jih ni moglo razločevati od drugih vasi, kjer posejejo le toliko, da zadostijo domači skledi. S svojim zgodnjim sadjem in povrtninami so večkrat uspešno konkurirali na tržaški trgih pred južno-italijanskim blagom, toda vsako leto manj, ker ita-lijani so uničevali naša polja s tem, da so ukazali sejati žito in koruzo, za katere pa naša zemlja ni primer-na. Predvsem istrsko blago je našo kupec na tržaškem trgu in med njimi niso bili Padenjci popolnoma ne-poznani. Sloves dobrih povrtnarjev so ohranili do danes in ga ne bodo kar tako izpustili iz rok. Njihovi vrtovi

* IZ NAŠIH KRAJEV *

Strunjanci ne zaostajajo za ostalimi našimi vasm

Zadnje čase opažamo v Strunjanu precejšnjo razgibanost. O bližnjih nalogah diskutira malo in veliko. Ko se Strunjanci nečesa lotijo, po nava-di tudi uspehi ne izostanejo. Ta vas ima dobre kmetovalce, kulturne de-lavce in mladino, ki se pridno udele-juje v športu. Lahko rečemo, da je ni panoge, v kateri se Strunjanci ne bi poskusili.

Slovensko prostovno društvo se je končno prebudilo iz zimskega sna in pokazalo ne le dobro voljo, ampak tudi sposobnost. To društvo ima za predsednika staro slovensko korenin-o v osebi Matije Kneza ter aglino in sposobno tajnico Anico Stok. Ni se dolgo od tega, ko so člani društva sklenili, da lodo nastopijo s prireditelji, pa so ta svoj sklep kar hitro uresničili. Dobro zdel je močno vplival tudi na člane italijanskega pro-svetnega društva in tako so se odo-čili za skupen nastop. Obe društvi sta nastopili v soboto 7. aprila z ena-kim številom točk. Ta uspeha prire-ditev je navdušila vse Strunjance, saj so bile vse točke kar najbolje. Vaščani so bili najbolj zadovoljni z na-stopom tov. Kače Danice, ki je za-pela najprej slovenskih narodnih in s svojim lepim glasom očarala vse pri-sotne. Strunjanci si želijo, da bi to-varilica Kača Danica čimprej zopet nastopila. Enodejanski »Gumb« so slo-venski igralci tako lepo izvedli, da so vsi prisotni Italijani izjavljali, da so prvi razumeli. Dobro so bile tudi vse druge točke. Iskreno so se Strun-janci nasmejali zlasti teden, ko sta nastopila mladinka Knez Rihard ter Velikonjeva s točko »Srce dela tika-taka«. Lahko rečemo, da so se mi-nulo soboto večer vaščani vračali do-mov res zadovoljni. Slovensko prosy-društvo zasluži v tem primeru naj-večjo pohvalo.

Zadnje čase je završalo tudi v za-drugi. Kaže, da bodo Strunjanci na-peli vse sile, da svojo zadrugo še bolj okrepijo. Tako odlično voljo je pokazal tudi občni zbor 30. marca, ko so zadrugniki izvolili novo vod-stvo. Novi podpredsednik Gigi Knez je že krepko zaračal v ledino. Doma-čini, ki ga poznajo kot dobrega orga-nizatorja, so prepričani, da bo prav tovarš Knez veliko pomagal, da se njihova zadruga še bolj okrepi. Zna-no je, da je ostalo precej neobdelane

NOVA VAS — Pri popisu je hotel zahtevati 6 h vina. Kdo bi si mislil, da je naš vaščan Jože Golec tak, da je tudi zmožen opehariti ljudsko občut? Tega nismo Novavaščani nik-dar verjeli. In vendar! Popolnoma dr-ži. Nas Jole, čeprav se je vedno hvalil, da pridele največ vina v vasi, je bil zmožen opehariti popisno ko-misijo za 6 h vina. Lepa reč, kaj ne? Toda se mu ni posrečilo. Ko je kmeč-ka komisija kontrolirala njegov pri-delek, je to ugotovila in prijavila za-devo kontrolnim organom, ki so do-žela kaznovati s 5000 din globe. Dru-gič ga prav gotovo ne bo volja skr-i-vati prideleka.

SV. PETER — Naš mesar Ivan Bok je pa res prebrisan. Hotel bi prodajati meso, ki ga dobiva za barantirano preskrbo, v prosti prodaji.

IZOLA — Ze nekoliko dni sta v Izoli dve rastavi tovarna Ampele in Ar-gironi predmet splošne pozornosti in in obdobjanja. Sled je bil razstav se-vadil kaj vse izdajajo v teh dveh naših tovarnah. Ne samo ribe, tudi sadje, in solivje predelujejo in kon-zervirajo v obeh tovarnah.

PADNA — Zakaj prosijo sloški otro-ci izpod strinjastega leta za osebno izkaznico, ki je vendar ne potrebujejo? V našem krajevem ljudskem odbo-ru se pritožujejo, da zadnje čase pri-hajajo številni otroci izpod strin-jastega leta prositi osebne izkaznice ali pa letne liste. To ne delajo otroci vsaj stave v naši vasi, ampak samo nekateri, ki jim menda ne zadostuje, da sami hodijo v Trst in bi hoteli, da jim se otroci pomagajo.

KRAVCE — Kadar človek ne pre-misli dobro, — Naša vaščanka Marija Degan, ki ji je mož že umrl, in v njej volitvah pobegnil v Trst, je sklenila, da gre tudi ona za njim. Prošala je vse prireditelje in tudi pohisto, Ker je to stalo predrugo si je v Trstu po-skrbela stanovanje, mora sedaj sta-dati s štirimi otroci. Sicer ima še kravo, ki pa so ji jo zeznanci v ne-deljo ponoči hoteli ukrasti.

SV. ANTON — Dela za elektrifi-ka-cijo so v naši vasi v polnem razma-hu. V tekmovalstvu za postavitve 10. obdelnice OF smo izkopal 60 jam. Pri teh delih je sodelovalo 60 ljudi. Vsak je napravil po eno tudi do dva metra globoko jamo. Zdalj čakamo, da nam pripeljejo drogeve za lok visoke napetosti. Notranja dela po hišah tu-di napredujejo in upamo, da bo v naši vasi kmalu zasvetila elektr. luč.

Ob kampanji za Istrski tednik

V tem tednu smo začeli s kampanjo za razširitev našega lista po geslom: Istrski tednik v vsako slovensko hišo. Ze v prejšnji številki smo opozorili, kako naj delamo za zbiranje novih naročnikov in posebno se po-zvali vse naše bralce k čim tesnejše-mu sodelovanju. To je tudi rodilo že nekaj uspehov. Vse kaže, da našega lista mnogi domačini doslej niso niti poznali, ker se niso hoteli ni poboriti, da bi jim ga pokazali in ureddi, da bi ga prejeli. To vse lahko vidimo prav iz novih naročilnih seznamov, ki prihajajo iz dni v našo upravo iz po-sameznih vasi. Pri nabiranju novih naročnikov so se v nekaterih krajih posebno izkazali učitelji. Vendar bi se prav iz v mnogih drugih krajih la-hko še bolj zavzeli za svojo in po-magal podkmeznim poverljivcem.

Tudi nekateri naši delovni kolektivi so se že začeli dobro izkazati. Menimo pa, da se bodo tako organizacije SI-A in kakor tudi njeni posamezni člani v tekmovalstvu pred desetletno obel-tnico OF Slovenije še bolj potrudili in po-srečili, da bo prav vsaka slovenska družina v Kopršini prejela tudi svoj časopis.

Toda to je šele del skrbi, ki jo mo-razo člani SIAU izkazati za svoj list. Ze večkrat smo poudarjali, da je so-dobivanje našega kroga bralcev ne-ohodno potrebno. O važnosti iz-popolnje svoje naloge. O važnosti do-pisovalstva, dajanja raznih predlogov in nasvetov, o možnosti posvetovanj, ki ga imajo bralci, Bralci naj nam le izražajo svoje želje, ustregli jim bo-mo, če bomo, le mogli. Tako se tudi na primer precej poslužujejo naše-ga pravnega posvetovalca, kotičke-ga zdravniški in tudi kmetijskega stro-kovnjaka, ki so jim vedno pripravili in svetovali mi pa njihove nasvete objavljamo. Ze nekaj časa objavljamo slo-venske narodne pesmi. Opozorili smo bralce, da bomo objavljali tudi pesmi, ki jih bodo sami želeli. Doslej smo v zvezi s tem prejeli le malo predlo-gov in zahtev.

V zadnjih številkah smo uvedli o-glede in objave. Marsikdo bi rad kaj kupil, prodal, se komu javno zahva-liti in podobno. Tudi podjela in usta-nove bi se lahko posluževale teh re-klamnih možnosti.

Našim dosedanjim in bodočim sode-lavcem in dopisnikom se bo morda zamislilo, če ni njihov prispevek ozro-ka nasvet in predlog upoštevan. To pa naj jih nikar ne odneha od na-daljšega sodelovanja; upoštevati mo-razo pač, da v uredništvu le ne zmo-rejo vsega, čeprav bi radi.

Ali je sestankov preveč ali premalo?

V pogovoru z aktivisti se pogostoma sliši, da je pri nas sestankov vse pre-več, da imamo tu in tam že pojav se-stankarstva, posebne oblike birokrati-zma. Ne bo torej odveč, če temu vprašanju posvetimo nekaj vrstic.

Imeti preveč sestankov, je skoro i-slo, kakor da jih je premalo. Če govo-ri-mo preveč, zametamo reševanje konkretnih nalog, če govorimo pre-malo, pa prav tako, že iz tega sledi, da se sestanki ne smejo sklicevati na trdno, temveč le na subjektivne pote-e. Sliši sestanki rodijo nove in še bolj poglobljene sestanke. Preudareni po-čutje bomo morali vsi, da bi se zaveda, da bo s takim sestankom rešil za daljšo dobo celo vrsto vprašanj!

Ali se lahko dogodi, da bo dal seste-ke tudi dobro pripravljene sestanke? Po našem mnenju ne. Nemo-gote. Vzemimo kakšno primer: Neko kmetijsko podjetje ima težave v pro-izvodnji. Splošna podružnica je slika in prav tako ostale organizacije. Odgovorni tovaršniki skušajo pogoste sestanke, da bi izboljšali položaj. Ska-soma se po kaže, da se skiceli po-najavljajo, da se organizacija vrli v ne-kega zadrževanja. Očitno je, da si tovaršni v tem primeru niso popo-lnoma na jasnem glede tega, kar za njihovo »posloj« bistvenot. Prav ni-te-sar ni mogoče navesti v opravilno, za preveč priroste zastanke, na ka-te-li se za bi moralo dragega časa! Odgovorni tovaršni naj si zadajo nalogo, da organizirajo take sestanke, ki bodo res našli izboljšanje vsakega težavja, za kar pa so zopet po-trebne temeljite priprave! Na dobro pripravljenem sestanku bomo prav-gotovo jedrnat skiceli pa bodo krat-ki in jasni.

Po našim vseh se pogostoma sliši, da niso bili predavatelji, ki so prišli na sestanke, dovolj pripravljani, da so na nekaterih sestankih le malo pridobili in podobno. Vprašamo se: ali je potrebno, da se nam s sestanki vselite midij? Prav gotovo ne. Govor-i naj le, kadar je pripravljen. V obrat-nem primeru je bolje, da se sestanke odgodi.

Ali smemo govoriti o sestankarstvu kot o nekem srčnem negativnem po-javu? Ne, ni bilo napaka. Vseh se, sli-ko, ne moremo metati v isti koš. Prevečkrat pa imamo marsikdo ko-ke sestanke, ki so odveč, kjer bi bili nujni, pa so sestanki primerih sploh ne organizirajo.

Ob kampanji za Istrski tednik

V tem tednu smo začeli s kampanjo za razširitev našega lista po geslom: Istrski tednik v vsako slovensko hišo. Ze v prejšnji številki smo opozorili, kako naj delamo za zbiranje novih naročnikov in posebno se po-zvali vse naše bralce k čim tesnejše-mu sodelovanju. To je tudi rodilo že nekaj uspehov. Vse kaže, da našega lista mnogi domačini doslej niso niti poznali, ker se niso hoteli ni poboriti, da bi jim ga pokazali in ureddi, da bi ga prejeli. To vse lahko vidimo prav iz novih naročilnih seznamov, ki prihajajo iz dni v našo upravo iz po-sameznih vasi. Pri nabiranju novih naročnikov so se v nekaterih krajih posebno izkazali učitelji. Vendar bi se prav iz v mnogih drugih krajih la-hko še bolj zavzeli za svojo in po-magal podkmeznim poverljivcem.

Tudi nekateri naši delovni kolektivi so se že začeli dobro izkazati. Menimo pa, da se bodo tako organizacije SI-A in kakor tudi njeni posamezni člani v tekmovalstvu pred desetletno obel-tnico OF Slovenije še bolj potrudili in po-srečili, da bo prav vsaka slovenska družina v Kopršini prejela tudi svoj časopis.

Predsedniki kmečkih delovnih zadrug so se posvetovali

V soboto je bilo v Koprni posve-to-vanje vseh predstojnikov KDZ kraja Koprna, na katerem so prebrali vsa rešena vprašanja spomladanske setve in druga. V zelo živahni diskusiji, ki je trajala več ur so razpravljali, kako rešiti vprašanje gnojil, ki ga prima vključ v zadrugah in to pred-več hlevskega. Zadruga so sicer pre-jele umetna gnojila, vendar potrebu-jejo tudi precej hlevskega gnojila. Da bi rešili to vprašanje bodo tovarši iz Zadrugnega sklada, ki so zainte-resnani za čimvečjo proizvodnjo v zadrugah, poskušali, da se vsaj delno zadosti potrebam po gnojil in sicer na ta način, da bodo stopili v stik s tovarši JA, ki bo gotovo tudi letos dala gnoj na razpolago.

V diskusiji so ugotovili, da bodo spomladanske setve pravočasno orga-nizirali, kljub temu, da jo je ostalo sla-bo vreme, ker bodo zadrugniki na-peli vse sile, da bodo pravočasno po-sladili krompir in druge. Zadrugni sklad na bo organiziral pomoč zadrug-am, ki ne bodo mogle same izrati ti vseh spomladanskih del. Zadruga Sma-rije ima v Avkarani večje površine, ki na jih ne bodo preorati, ker nima dovolj vprežne živine, zadruga Ma-rižne ne bo mogla okopati vinogra-da v Vršiču, zadruga Kampel-Salara na bo mogla okopati vinograde v Tribunju. Vsem tem zadrugam bo Zadrugni sklad organiziral pomoč, da bodo ta dela pravočasno izvedla. Dru-ga zadruga pa bodo s pravočasno or-ganizacijo dela, z maksimalnim isto-ričnim sredstvom in s tekmovalnim obdelave vso zemljo z lastnimi silami.

Mnogo so razpravljali predsedniki tudi o organizaciji dela, o nagraje-vanju, o delitvi dohodkov, o dajanju akortacij in o podobnih stvarih ter o organizaciji in delitvi sicer, da se vse na-gradjevanje v zadrugah uvede izklju-čno na podlagi dela, s čimer se zagotovi pravično nagradjevanje za oprav-ljeno delo.

Pri pogledu izvrševanja plana so predsedniki poročali, koliko so plan že izvedli in kje so ga prekočili, ali na kje ga niso dosegli in ga bodo morali sponemati in namesto pšicele poskušati s korušami, paradižniki in dru-gim. V KDZ Anka so dosegli plan setve njevne 90 %, s aha 85 %, krom-pirja 75 %. V Pomurju so za 100 % presegli plan setevja čebule, krompirja so že posadili 100 %. V Saredu so presegli plan setevja graha za 500 %.

Na splošno vse zadrugne hiše s se-tem, da nadomestijo, kar je bilo za-mujenega.

Tudi o kreditih in finančnem poslo-va-nju kmečkih delovnih zadrug se je razvila živa in zdrava diskusija. Sklenili so, da bodo v letošnjem letu

POGLED NA DOLINO MIRNE, KJER VSAK DAN PRIDOBIVAMO NOVE SETEVNE POVRŠINE

Pohitimo s pripravami za proslavo Prvega maja

Letošnje prvomajske proslave bodo ponovno pokazale težnje našega ljud-stva, da si z lastnimi silami ustvarja srečnejše dni. Delovni kolektivi, mino-šine organizacije, kmetje na vasi, mlada na solah — skratka sleherni član naše socialistične skupnosti se živahno pripravljajo na ta veliki revo-lucionarni dan s tekmovalnost na raz-nih področjih dela.

Za predvečer Prvega maja priprav-ljajo člani množičnih organizacij po vseh večjih središčih in vseh naše-ga kraja slavnostne akademije s pes-nimi kulturnimi sporedi. Na vseh vidnejših hribih bodo zagoreli kreso-vi. Po mestih bodo na predvečer pri-redili baklade. Prav tako bodo poskr-bili člani organizacij za okrasitev po-stopij z zelenjem, zastavami in razni-mi parolami. Predvsem pa bodo po-membne razstave posameznih delov-nih kolektivov, ki bodo prikazali svo-je izdelke. Na teh razstavah bodo tu-di grafikon, kjer bo razvidno, kako so tekmovali v posameznih podjetjih na čast Prvega maja v izpolnjevanju proizvodnih planov prvega tromeseč-ja letošnjega leta.

V tekmovalju na čast Prvega maja pa ne zaostajajo naši kmetovalci. Povsod si med seboj pomagajo, da bi pravočasno posejali svojo zemlji-šča in s tem izpolnili setevne plane. V mnogih krajih so pri vsem tem do-segli že lepe uspehe. Ponekod pa ne-koliko zaostajajo. Zato bo treba po-hiti, kerj prehodno zastavico bo najboljši vasi in najboljsem delov-nemu kolektivu okrajni odbor SIAU dodelil že 27. tega meseca.

Tudi naša mladina hoče proslaviti letošnji Prvi maj kar najbolje. Zato se tudi živahno pripravljajo na fiktul-turne nastope, ki bodo v Izoli, Koprni in Piranu. Okoli 700 mladincev že pridno vadi telovadne vaje. Zlasti vneto se na to pripravljajo dijaki ita-

liji so se morajo zadrugniki pogosto sestajati ter skiceliti o bo-rodkih in drugih nalogah. Uvedli bodo rovesad zadrugne za proizvo-dnjo in za posameznega proizvajalca sredstva, ker se bo na ta način m-o-glo zboljšati vprašanje čuvanja za-družne imovine; pri proizvodnji pa bodo zadrugniki bolj zainteresirani, ker bodo prejeli nagrade po dose-ženi imovini v proizvodnji.

Predsedniki so na tem posvetovanju poročali o izvedbi, ki jih bo do-pravili v svoje zadrugne, tovarši iz Zadrugnega sklada pa so spo-znali probleme zadrug in bodo zadrug-am pri reševanju vsakodnevnih pro-blemov lahko v bodoče več pomagali. Bepst Omerzel

PO ISTRI V SVOBODNI DOMOVINI

KOČJANCI — Zdalj lahko mo-za v našo vas tudi avtomobil. Mo-za se bo kdo začudil, ko bo bral ko-rije besede in ne bo verjel, da ni v našo vas niti avtomobil. Avtomobil, dokler se nismo vaščani stnili kot e-den in zgradili 700 metrov dolgo b-ri, ki vežejo našo vas z glavno cesto. To-da cesta je že gotova in la ko po njej privozi z našo vas tudi avto. Vsa dela smo vaščani opravili pro-

stovoljno ter tako prihranili naši dr-žavi nad 100.000 dinarjev. Okrajni odbor osvobodilne fronte v Sežani nas je za to tudi pohvalil. Rekl to nam, da smo v šestmesnem tekmovalju za postavitve desete obdelnice OF na-čelnika vas v slovenski Istri, čeprav nas je samo 44 volivcev. Vendar se s to pohvalo nismo zadovoljili, pač pa bomo nadaljevali po tej poti za dvig blagostanja naše vasi.

RIZANA — Zadrugniki bomo po-sadili 10.000 novih trt. Svozi vso zim-o in se sedaj očelijo po naši kraji tri-je velikih akortacij: dasedanja ne lod-na zemljiča za vinograde. Za našo kmečko delovno zadrugo so preobrli 1.55 ha takega zemljišča, kjer bomo zadrugniki te dni posadili 10.000 novih trt.

ROZAR — Popravili smo vaške po-ti. Deležje je v naši vasi razlozo vse poti, tako da nismo mogli z vozovi nikamor. Vaščani smo se zato odo-čili, da poti popravimo. Zbrali smo se vsi, pomagali so nam tudi kme-je iz bližnje vasi. Stepančič in tako navozili v cestne razdeline in juze 15 kub. m zadrževnega kamnja.

ZABAVLJE — Gradili bomo zad-žni hlev. Zadrge čase smo zadrugniki delali pri vsakem vodnjaku, kjer je že zgrajen. Ta vodnjak nam bo služil za vsakodnevne potrebe, pri napajanju živine lid, poleg tega bomo vodo uo-rali tudi za zidavo zadrugnega hlev-a, ki bomo z njo v kratkem, začeli.

GRACISCE — Iz naše vasi bodo napravlili elektrifiko v vse prede-lice slovenske Istre. Medtem ko smo pri nas lanj delali na tem, da uredi-mo prostor za semenj, ki je večkrat v naši vasi, za ustanovitve remon-tnega podjetja, za popravilo sedeža KLO, kjer imamo tudi postni urad in gostilno, za napeljavo telefona itd., kar je seveda že vse narejeno, del-a-mo letos pri napeljavi elektrike. Pri-tem delih pomagamo vaščani s pro-stovoljnimi delom. Iz naše vasi, kjer gradimo veliko transformatorsko po-stajo bodo dobile elektrifiko razsvet-ljavo vse vasi v jugoslovanskem pre-delu slovenske Istre.

V Koprni je bila v nedeljo letna skupščina RDEČEGA KRIŽA ISTRSKEGA OKROŽJA

V nedeljo 8. t. m. je bila v Koprni skupščina Istrskega okrožnega RK u-gotovila, da je Rdeči križ dosegel ve-like uspehe ter da je pravilno izu-mel svojo vlogo, kot sodelavec ljud-ske oblasti pri izgradnji socializma. Da bi bili uspehi, čimvečji in da bi čim več dobivali razne pomoči, p-o-za-va RK vse svoje članstvo in pomilničarje, da svoje delo še iz-boljšajo in ga nadaljujejo z vso re-snostjo.

Skupščina je sprejela naslednje skipe:

1. o organizirati tečaje za zdravstvene aktiviste in tečaje za prvo pomoč, katerih naj se udeležijo prebivalci vseh vasi in mest;
2. RK bo tudi pomoč pri sloški or-ganizaciji klubov, pri potniških ko-lonijah za mlado, posvečajo vso skrb doležnikom in posebnim materam, za ka-tere bo pomagal organizirati posveto-valnice, kjer se ne ostanjajo to se na-vede imel v osebi bi Mladinski dom Piranu ter skrbel za vse ostale mla-dinske ustanove;
3. nuditi bo vso pomoč krmevalim in mestnim organizacijam Rdečega kri-ža ter vključiti po enega aktivista RK v vsako zadrugno in aktiv v na krajevnih in mestnih ljudskih odborih.

Z. M.

V Strunjanu pripravljajo kolice za »kolonijo« ostrig

Na sliki vidimo starega ribiča Pe-trova, kako postavlja v morje pri Strunjanu kolice, na katerih se bodo naselile ostrige. Star Petrovič je več-tega posla ostrig, je bolj že pred leti v Mlinskem zalivu. Tam so jih namreč na veliko golji in jih izvažali v glavne centre nekdajne Avstrije. Toda ko so zrastle večke tovarne v Zavljah, so ostrige pogosto zaradi stрупenih odpadnih vod, ki tečejo v morje.

Zavod za pospeševanje gospodarstva v Istrskem okrožju preučuje sedaj možnost gojenja ostrig v naših vodah, kjer jih lahko najdemo neseljene po kotih v nekaterih zalivih našega mor-ja, kjer je voda čista in kamor se iz-livka kark potoček. Politovsko mlo-ton-jor so postavili tudi v Strunjanu.

Zdravniški kotiček

Cepili bomo proti kozam in davici

V ponedeljek 16. t. m. bomo začeli cepiti otroke proti kozam in davici. Za cepivo uporabljamo timfo teleta. Otroke je treba cepiti najmanj dvakrat v življenju in sicer prvič v starosti od 2-6 mesecev, drugič, ko začne ho-diti v šolo in eventualno tretjič od 15-18 let. Cepiti moramo večkrat zato, ker nas vsako cepjenje obvaru-je obolenja za približno 7 let.

Kako opazujemo posledice cepje-nja? Centri dan po cepitvi se poka-že že na mestu vreza otekinica, ob-dana s širšim rdečim robom. Osmi dan se napravi v sredi mehurček s prozor-nim tekočin, obdan z rdečim robom. Enajsti dan se mehurček zagnojijo in so v sredini vgrizenji. Otekinica je mo-čno rdeča in oteklea. Nato pa se na-pravi iz gnojnega mehurčka hrasta, ki v nadaljnjih 12 dneh odpade in o-stane na mestu cepitve samo še braz-gotina.

Ob drugem cepitju poteka ves proces hitreje in mileje.

Omnim naj še, da se nekaterih lu-di cepljenje sploh ne prime; zdrav-niki še ne vemo, odkod ta pojav.

Orožarjam še na to, da je važno in najboljše, da otroke cepimo že v pr-vih mesecih življenja, kajti če ga pr-več cepimo šele v šolski dobi, nasta-nejo večših komplikacije.

TECAJI ZA ČLANE DELAVSKIH SVETOV

Prve dni aprila se bodo začeli v Koprni, Izoli, Piranu in Bujah izpo-polnjevati tečaji za člane delavskih svetov, ki so bili izvoljeni med ko-ktivni tovarni in podjetij v Istrskem okrožju. Tečaje organizirata okrajna odbora Enotnih razrednih sindikatov. Tečaji bodo trajali nad dva meseca. Obiskovalci jih bo več sto delavcev. Preučevati bodo razna gospodarska, finančna vprašanja in sestavo proiz-vajalnih načrtov.

Zakaj cepimo proti kozam

Vsako leto cepimo proti kozam (la-tinsko: varola, italijansko: vaiolo). Potrebno je, da vemo, zakaj je to ce-pjenje važno. Se danes se mnoge ma-te ne zavedajo, da s tem, ko dajo otroke cepiti, obvarujejo svoje malčke pred t. imenovano boleznijo in večkrat zelo nerade pripeljejo svoje »troke na-mom, da je sa-mo cepjenje skoraj brez bolečin ter da se po cepitvi na roki ali na pred-nem, kjer ga je treba včasih močnejše držati, da zdravniški cepilna igla ne izpusti.

Kože so bile v zgodovini najhušja kuža, ki je razhajala po svetu in je terjala več žrtev, kot mnoge vojne skupaj. Potem, ko so ugotovili njene-ga vzroka, so jo kar lahko našli protistruj in tako le boleznim v Evropi se pa kože še v Indiji, Egiptu, Mehiki in srednji Aziji. Vidimo torej, da pri-nas, kjer je cepjenje proti kozam, o-bolzen praktično ne nastopa več.

NAŠIM KMETOVALCEM

Kako naj bi povečali pridelek

Pot, ki pelje k povečanju kmetijskih pridelkov je odvisna od več čimbenikov. Predvsem pridejo v poštev podnebne in talne razmere določenega okolja in nato zahteve domačega in zunanega tržista. Vsakomur je jasno, da se bi kmeti zanimali za pridelavo tistih kmetijskih rastlin, ki jih na tržišnih dražje prodajo, kakor pa takih, s katerimi večkrat niti ne krije pridelovalnih stroškov.

Naš enojni gospodarski plan se pri dobovanju setevne površine oziroma pri podnebnih in talnih razmerah očitno ne more razširiti. Neizbežno je gojiti nekatere kmetijske rastline zaradi tega, ker jih nujno rabimo, če pa jih ne odgovarjajo klimatski pogoji.

Količina in kvaliteta pridelka je odvisna od sorte. Vsi dobri kmeti, da bi zastopali kmetijsko pridelavo, ne smejo rasti, tudi z najboljšimi kmetijskimi. Enako je z rastlinami. Lahko so vsi omenjeni pogoji tako ugodni, da je pridelavec najboljšega pridelka, zaradi slabe vrste semena pa je pridelavec slabši.

delež pridelavec kmetijskih pridelkov. Kaj sledi iz vsega tega? Zaključek, da moramo povečati kmetijsko pridelavo največje pozornosti. Potrebno je, da se naši kmetje naučijo spoznavati prave sorte semen. Pri nabavi semen imamo že dobre izkušnje in vemo, iz katerih dežel jih moramo kupovati. Navadno držijo pravilo: »Uvažaj seme iz bolj mirnih krajev.« Tega pregovora pa se ne smemo držati absolutno. Dokazalo se je n. pr., da so se zifranice uvožene iz goriških krajev bolj obnesle, kakor tiste iz severnih krajev.

Vsaka rastlina se po več ali manj letih pojavlja v istem kraju in z uporabo vedno istega semena izrodi (degenerira). Zato moramo seme uvažati iz bolj oddaljenih krajev.

Koristo je naglašati potrebo izboljšanja kmetijskih pridelkov, ki se kakor smo že omenili, slabo iz leta v leto. Izboljšanje vrste pa zahteva resnega in smotnega splošnega dela. Samo s selekcijo pridemo v rastlinstvo do sort (vrst), ki odgovarjajo dolo-

čnemu kraju. Tukaj pridemo do zaključka, kako potrebna je pri nas uvedba kmetijske službe pri Poverljivosti za kmetijstvo. V mnogih predelih kmetijskih dežel delajo po sebi. Znanstveni zavodi, ki preiskujejo, zbirajo in ugotavljajo najbolj odgovarjajoče vrste. Samo Českoslovaška je imela pred vojno 111 posebnih (eksperimentalnih) postaj. V Nemčiji se je bavilo samo s selekcijo krompirja. 20 postaj. V Jugoslaviji delajo danes po vseh ljudskih republikah znanstveni zavodi. Delajo različne poskuse. Na temelju znanstvenih splošnih ugotovitev, danes v Jugoslaviji sejajo različne rastline iz redko življenja, ki jih prej niso.

Dolžnost našega Zavoda za pospeševanje gospodarstva, Kmetijske službe in se nekaterih kmetijskih postaj, bi bila, da se začne tudi pri nas delati v tem smislu. Letos smo dobili iz Jugoslavije, Italije, Nizozemske semena površnin. Dobili smo tudi semena, ki bi jih lahko sami doma vzgojili. Izdajamo dragocene devize za blago, ki bi ga lahko sami doma pridelali. V tekočem letu bi morali prav problem odkupa semen vzeti bolj resno. Če takoj sedaj naj bi se postavile posebne komisije za dobovanje, katere sorte naj bi gojili. Pridelovalni semen (v tem pogledu naj bi predlagali naše KDZ), ki se morali obvezati, da bodo gojili

Obvestilo rejcem perutnine

Na šestste dopise sporočamo rejcem perutnine, tako združbam kakor tudi posameznim kmetovalcem, da za prvo valjenje v naši umetni valilnici in Ankarano ne moremo več sprejemati jajc, ker je prva partija valjenja že zaključena.

Za naslednje umetno valjenje naj nam vsi takoj sporočijo za valjenje perutnine količino jajc. Jajca morajo biti oplojena, označena z datumom, ko so bila znesena, in ne smejo biti stara več kot deset dni.

Vse rejce perutnine se vrši letos valjenje brezplačno.

Kmetijska poskusna postaja Ankarano.

RADIO

jugoslovanske cone Trsta

PREGLED ODJAV V TEDNU

od 13. IV. 1951 do 19. IV. 1951

Poročila v slovensčini vsak dan ob 7.00 (ob nedeljah ob 7.30), 13.00, 19.30 in 23.05.

Poročila v italijanščini vsak dan ob 6.45 (ob nedeljah ob 7.15), 12.45, 19.15 in 23.00.

Pregled tiska v slovensčini vsak dan (razen nedelje) ob 14.15.

Jutranja glasba vsak dan ob 6.30 in 7.15 (ob nedeljah ob 7.00 in 7.45).

PETEK 13. IV. 1951: 13.15 Igra orkester JA iz Portorofa; 20.00 Ugovore, kaj igramo! 22.00 Ljudska univerza.

SOBOTA 14. IV. 1951: 14.00 Polke in valčke igra valčarski orkester; 15.00 Polke in valčke igra valčarski orkester; 16.00 Polke in valčke igra valčarski orkester; 17.00 Polke in valčke igra valčarski orkester; 18.00 Polke in valčke igra valčarski orkester; 19.00 Polke in valčke igra valčarski orkester; 20.00 Polke in valčke igra valčarski orkester; 21.00 Polke in valčke igra valčarski orkester; 22.00 Polke in valčke igra valčarski orkester; 23.00 Polke in valčke igra valčarski orkester.

NEDELJA 15. IV. 1951: 8.30 Kmetijska ura; 11.30 Glasba po želji; 13.30 Pionirska ura; Ob tabornem ognju; 17.00 Oddaja za podžetje; 18.00 Repertar: Gojenje ostrig na naši obali; 19.00 PONEDELJEK 16. IV. 1951: 13.40 Dr. Mirko Rupel: Pogovori o jeziku; 23.00 Predavanje: 19.00 Valčki Johanna Straussa; 19.45 Slovenska narodna glasba; 22.00 Veterinarske branje: Iz del Rada Murnika; 23.00 TOREK 17. IV. 1951: 12.00 Slovenske narodne pejske naše zbori; 19.45 Kulturni pregled; 23.00 SREDA 18. IV. 1951: 13.15 Glasbene pomladanske slike; 21.00 Literarna oddaja: N. V. Gogol; Mrtve duše; CETRTREK 19. IV. 1951: 23.10 Jezikovni pogovori; 20.30 Poje tržaški komorni zbor p. v. Ubaldina Vrabca; 21.00 Obzorja: »Sueški kanal; 22.15 L. van Beethoven: Simfonija št. 3 op. 55 (Eroica).

Nekaj nasvetov o kunčjereji

Reja kuncev je pri nas na žalost zelo zanemarjena. Težje panogi moramo brez nadaljnjega posvetila malo več skrbeti. Količinskih se tožijo naše gospodinjice, da nimajo kaj dati v lovine in v teh primerih bi prav prišla zaloga pečenk. Kuncje ima z druge strani prav malo zahtev. Zadovoljijo se z vsako kremo. Kuncje lahko krmito z različnimi kuhinjskimi odpadki. Zelo dobro izkoristi odpadke zelja, krompirja in repe. Poleg teh odpadkov jim polagamo tudi, mrvke, seno, korenje itd.

Lahko rečemo, da poleg prašiča edino kuncje lahko izkoristi najbolj raz-

lično kremo. Ne priporočamo reja v hlevih. Kuncje moramo vzgajati vedno v letikah. Lesene letike si lahko napravimo iz stanih in rabljenih zabojev, ki jih dobimo lahko pri trgovcih, ali pa iz ostankov lesa pri lesnih trgovinah — pri nas pri »Borcu«. Za kunčerejo moramo navdušiti posebno mladino, saj se prav mladina rada zabava s tem delom.

Krema naj ne bo vedno enaka, ampak jo je treba večkrat menjati. Najbolj ugaia kuncem dobro seno posebnih detelje in lucerne. Po zimi mora imeti kuncje na razpolago vedno nekaj korenja. Pomladi in poleti jih ne smemo krmiti le s svežo kremo, zlasti pa ne s tako, ki je vlažna od rosi.

Brežim in dojemati samičam priložimo nekaj otrobov ali zrnja. Veliko napako delajo nekateri kmetje, ki prepuščajo samice na 5 in še večkrat na leto k samcu. Najbolje je pustiti samico samo trikrat na leto k samcu in sicer zgodaj spomladi, v mesecu juniju in končno v mesecu septembru. Ko dosežejo mladiči tri mesece starosti, moramo ločiti samice od samcev, ker je nevarnost parenja v temnem sorodstvu, kar prinaša težka posledice — degeneracijo. Enako moramo vedno imeti ločeno samice od samice. Prepustiti moramo vedno samico k samcu in ne narobe. Samico pustimo k samcu, ko se poja. To opazimo po tem, da se samica samoposre ne mine, voha okoli sebe, rje po samci. Prepustimo jo k samcu, ko je desegla 1 leto starosti. Zajka nosi 4 tedne.

Naše zdravilne rastline

Pljučnica

Pljučnica, ki raste zgodaj spomladi, ima čevlje podobno trobentici ali ječliku, le da so čvetovi sploščena rdeča, ki pozneje pomodrijo, in da se nahajajo na daljšem stebelcu. Najdemo jo v apneni zemlji, ob senčnih gozdovih, potokih, živih mejah in grmovju. Njene čvete nabiramo od marca do aprila, liste pa od marca do junija. Uporabljamo jo pri obolenju vratu, dihal, pljuč in proti naduhi. Zlasti se dobro obnese pri kašlju in hripavosti. Uporabljamo jo še pri nekaterih drugih boleznih kot pri bolečinah v mehurju, driski in grizu. Uporabimo jo v obliki čaja tako, da damo dve žlici posušene pljučnice v skodelo vrele vode. Ta način uporabe je najučinkovitejši.

Naša narodna pesem

Je pa dav slan'ca pala

Je pa dav slan'ca pala
na zelene travnike,
je vso travno pomorila
in vse zlahtne rožice.

»Men' pa ni za rožice zafe,
če jih slan'ca pomori!
men' je to za dekle moje,
če me ona zapusti.

Havno sred' moj'ga srca
ena rožica cveti,
če ne boš ji prilivala,
se gotovo posuš.

»Kaj ji bodem prilivala,
ki nimam vina ne vode;
jaz pa bom ji prilivala
svoje grenke solzece.

Kaj ti je, deklica?

»Kaj ti je, deklica,
da si tak' žalostna?
»Kaj mi je, nič mi ni,
vse me boli!

Nisem bolana, ne,
pa tudi zdrava ne;
mnoje je ranjeno
moje srce.

Fanič na vojsk' leži,
fantič, o' vstani milia
»Kako pa vstati čem,
krogla tišila

»Obkleta bom črn gvan,
saj bil je to moj fant,
saj bil je to moj fant,
k' mrtve ležim.

Kadar boš ti vandrat šel

Kadar boš ti vandrat šel,
pridi mi povedat,
da ti bom pomagala
punkelček povezat'.

Punkelček vezala bom,
milo se jokata bom,
ker t' ne b'jo vid'le več
moje oči.

Kadar boš nazaj prišel,
pridi mi povedat,
da ti bom pomagala
punkelček razvezat'.

Punkelček razvezala bom
glasno se smejala bom,
ker t' ne b'jo vid'le spet
moje oči.

JOSIP JURČIČ 3

JURIJ KOZJAK

SLOVENSKI JANIČAR

CETRTO POGLAVJE

Glas gospodov hlapce kliče:
Zor je, zdramsi se dvigajte;
jih sedajle, obrzajte,
koj na vojsko napravljajte!
Narodna pesem

Peter Kozjak, Markov brat, je sedel v svoji izbi blizu starega stolpa, ki je bil sezidan še v starodavnih časih, ko so jeli Slovenci, posnemajoč Avare in Franke, staviti na grčih trdna stanišča, da bi branili tu svojo prostost. V tistih starih časih so bili tudi Kozjaki sedezisti okrog stolpe na holmu in obranili sebe in svoje slovensko imo čez vse čase nevarnosti, celo tedaj, ko se je naselilo po slovenskih gorah mnogo nemške in laške gospode, ki je zemljo zise vzela v posest in poteni med kmetje, prvotne posestnike, kakor dobroto razdelila, to seve za odmerjeno tiako in desetino. Peter sam se ni vedel novice, ki je napojila ves grad, hieve in dvorice, kuhinjo in oroznice, ki se je bila celo v dolino med kmetje naglo raznesta.

Sedel je med zaprašenimi starimi listinami, med knjigami in pergamentnimi starimi pismi, s črkami v latinskem jeziku napojenimi. Kopica takih knjig je ležala poravnana pred njim, toda noter ni gledal. Naslonjen na stolu je gledal v kot, kjer je bil pajek veliko mrežo od knjige do knjige preplel. Pa ko bi kdo menil, da je živo opazoval, bi se bil zmotil.

»Tema je že, kako da mi nihče večerje ne prinesla. Tako je godrnjal predse in obrvi se mu zlevčelo se grše na čelu.

Kaj mi je brat? To, kar mi je oče bil — moj sovražnik. Pa ako se ne motim, ako vsa usoda ni poljuba, bom inel in moram imeti tudi jaz svojo lastnino, moram imeti, kamor bom pogledal in lahko rekel: to je moje.

Zdaj je začel Peter glasne stopinje po mostovih. Menil je, da mu po navadi prinese večerjo, kajti ni hotel hoditi k bratovi mizi. Ker se je ogibal ljudi, se je ogibal tudi brata; ker je on svet sovražil, je menil, da tudi svet njega tako sovraži. Vrata se odpro, strežajeva glava — starega volnega hlapca Ožbeja, ki služi je tretjega gospodarja iz kozjaške rodovine — se pokaže in bodele pokuka v luknjo, obidano s pisano skladovalnico, rekoč: »Gospod žele, da pride nocoj doli k njim večerjati.

Peter ne odgovori ničesar, pogleda ga pa tako temno izpod čela, da hlapec naglo izmakne glavo in zaloputne dur za seboj. »To ti je čuden človek,« godrnja Ožbe po poti, vrte svetilnico v roki, »kako hudo me je pogledal, kakor sam Bog nas varuj in sveži Tihi! Poznal sem nekaj tega rodu, pa takega se ne, ko je ta gospodov brat — ne vem, ali je brat. Rata na vodi! Precej, ko je lupino odvrge in ko je dete se po štirih kobzalo, sem vedel, da se vrže po bogve komu. Tako bi bil Ožbe še dalje Petra premišljeval, ko bi ne bil prišel do velike gospodarske sobe.

Malo časa potem so sedeli pri mizi: Marko, njegov sinček Jurček in temolični stric Peter. Oče je sedel resno za mizo; tudi navadno veselo brbljanje nedolžnega dečka je ponehalo; stric je bil pa že tako malo zgovoren, ali bolj prav: nikoli ni govoril, ako ga nihče ni vprašal.

»Morda se nisi šlišal, brat Peter, da je naš vladar, cesar Friderik, v veliki nevarnosti, da ga Vitovec zajetega trdi. Otodi je bil cesarski jezdec, stari moj prijatelj, pri meni, ki mi je to sporočil. Peter povzdigne oči in se naredi, kakor da bi hotel reči: »Kaj meni mar? Bodi cesar tu ali tam, kaj mi ni, jaz ga ne iščem.« Vendar odgovori naposled po dolgem molku: »Nisem se šlišal, kdo bo meni povedal? Zdenje besede zaničljivo zategne.

»Povem ti torej, da grede kranjski vitez Frideriku na pomoč in, to se ve, jaz moram iti z njimi. Samota bi bila zame, da ne bi šel.«

»Ti greš? Vpraša čelo se Peter.

»Za ta čas, da pridem zopet nazaj, le prosim, brat Peter, boš popustil svojo izbo in okroval grad, moje, mojega sina in svojo domacijo. Bodi kakor človek, z ljudmi se pešaj! Zlasti pa ti naročam: pazi mi na dečka, da se mu kaj ne primeri. V zadnji reči ti bom pomagala polkica, očeta Bernarda iz Sile, da mi bo ušil in izrejal sina. Ako bi se mi na vojni primerilo kaj nepričakovane — saj menia me razumeš —, bom pustil oporoko v pisnem listu; ostrbuji ti mojemu sinu reči, dokler ne doraste.«

Bodisi da se je Peter vsi iskrice dobrega namena v srcu zbudila, bodisi da ga je genilo in presunilo, ko je videl, da ga vendar

FIZKULTURA IN SPORT

Nogometno prvenstvo Tržaškega ozemlja

Piran neporažen v Izoli

Vsi ljubitelji nogometa so v nedeljo pričakovali zmago Arrigonia nad Piranom v finalni tekmi za nogometno prvenstvo našega ozemlja. To pot pa so se zmotili.

Moštvo Pirana je pokazalo lankoletnemu pravku, kaj se lahko doseže z vztrajnostjo in požrtvovalnostjo. Saj je doseglo, kljub temu da je več kot polovico tekme moralo igrati brez svojega najboljšega napadalca Remora — nadse časten in dragocen rezultat, ki bo morda odločilno za dokončni plasman.

Po tem rezultatu je prvenstvo še pridobilo na zanimivosti, ker bomo morali verjetno čakati do naslednjega kola, da bomo izvedeli za pravka, z katerega ta po vsej verjetnosti favoriti Arrigonia in Pirana.

V Trstu, kot smo sicer že predvide-

vall, je Montebello premagal enajstoric Sv. Justa in se tako uvrstil tik za favorita.

Rezultati: v Izoli: Arrigoni - Piran 1:1 (1:1).

V Trstu: Montebello - Sv. Just 2:0 (0:0).

Po izidih drugega kola lestvica izgleda takole:

Arrigoni	2	1	0	11	2	3
Piran	2	1	0	4	2	3
Montebello	2	1	0	1	3	2
Sv. Just	2	0	0	2	12	1

V III. kolu, ki ga bodo odigrali v nedeljo, bo Arrigoni nastopil v Trstu proti Montebello, Piran pa na domačem igrišču proti Sv. Justu.

Istrski enajstoricisti sta favorita, Arrigoni bo moral napeti vse svoje sile, če si bo hotel priboriti vse točki.

NARDONE NOGOMETNI PRAV

ISTRSKEGA OKROŽJA

Moštvo istrskega Nardone iz Izole si je zasluženo osvojilo naslov nogometnega prvaka istrskega okrožja za leto 1951.

Nihče ni sicer dvomil o končnem uspehu Izolanov, ki vsled visokih in nespornih zmag zaslužijo javno pohvalo. Prepričani smo, da bodo tudi v bodočem prvenstvu za Tržaško ozemlje, pri katerem bodo sodelovali, častno zastopali svoje društvo.

Presentilo pa je moštvo Rdeče zvezde iz Ankarama, ker si je prav v zadnji tekmi nepričakovano zagralo drugo mesto, ki ga je zasedel njegov nedolžni zmagovalec Arrigoni b.

V ostalih tekmah so zmagali favoriti.

Izidi IX. in zadnjega kola: Soline — Aurora b 2:1, Arrigoni b — Rdeča zvezda 5:1, Nardone — Medusa b 3:1, Ampela — Piran 2:0, Partizan — Strugnan 2:0.

Dokladna lestvica: NARDONE 31 točk, Arrigoni b 24, Rdeča zvezda 23, Aurora b in Medusa b 22, Soline 19, Partizan 13, Ampela 8, Strugnan 3, Piran B 0.

BUJČANI SO ZACELI BORBO

ZA POKAL ISTRE

Z visoko zmago nad moštvo bačnega tovarne iz Rovinja so Bujčani dobro začeli nogometno tekmoval-

tempo. Tam ga bodo morali obdržati za vedno, ker bo kot član KP Italije predstavljati redkost.

V NEKI KOPRSKI MENZI MED ABONENTI

A — Te prte bi že trebalo dati v časopise.

B — Ah, to je že obrabljeno sredstvo.

C — Da, da, zato bi bilo bolje jih dati v zvežice.

(D — Vi, to je pa kar dober avico).

NAJLJUBŠA BESEDA NAŠIH NATAKARJEV IN NAMEDENCEV

Katera je najljubša beseda nekaterih naših natakarev in namedencev? »Nimemot«

NAVODILO

Kako ugotoviti strani neba v temi? Iztenil roko, položil narjo uro in se počasi obračal. Tam, kjer ti ura zmanjka, je vzhod.

TRGOVINA

V kitajskih časopisih so se pojavili črtni z naslednjim besedilom: Mater le žene kitajskih prostovoljcev! Pogrešne oblike naročite pri Sovjetsko-kitajski mešani krojaški družbi.

REDKOST

Iz Moskve poročajo, da bo moral Togliatti spet v Moskvo, če se bodo izstopanja iz KPI nadaljevala s takim

še nekaj čislajo, ali pa da se je nalašč potuhnil: razvedrilo se mu je lice kakor se nikdar poprej, segel je bratu v roke in objubil, da mu bo zvesto skrbel za blago na sinu.

»Prosim te torej, pusti svoje uestnosti, skrbj za moje in svoje imetje; saj dokler bom jaz kaj imel, tudi ti ne boš trpel pomanjkanja. Poleg tega pa ti izročam najdražje, kar imam, svoje dete. Saj vidiš, ako mi njega Bog vzame, da tudi zame ni nobenega veselja več na tem svetu in da z njim umrjem naše staro ime, slavno iz davnih časov. Komu ga morem laže izročiti ko tebi, svojemu bratu? Tako je govoril gospod Marko.

»Zakaj bi ga izročil drugim, jaz ti bom obranil in ubranil po svoji moči vse.« odgovori Peter.

Deček vsake pogovora ni poslušal. Sredi sobe je držal malega pisčka, ni pazil, kaj govori stric, ki je imel navado ga le izpod obrvi pogledati.

»Jurij!« ga pokliče oče. In ko pride deček bliže, mu pravi: »Jurij!« tukaj strica mora slušati, dolter ne prdem domov. Glej, da te bodo hvallili in radi imeli. Pa oče Bernard pride jutri. On te bo ušil, tudi njemu boš pokoren, in kar ti poreče, vse voljno stori! Tako mi boš dal veselje.«

»Kam pa vi greš, oče?«

»Jaz grem na vojsko, ti pa ostaneš doma s stricem.«

»Ne, oče, jaz grem z vami, jaz ne ostanim pri stricu, stric so hudi.« pravi deček in solze ga oblijejo.

»Kdo ti je pravil, da je stric huda, se oglasi Peter in na obraz se mu uleže megla kakor popel, toda premislil se in nekaj bolj tolažilivo reče: »Nič ne verjem, deček, stric ni hud, saj ne grize.«

Oče je tolažil dečka, kakor je vedel in znal, in mu obetati lepši reči iz vojne. Peter pa je nazadnje se enkrat objubil, da si bo priždel, tudi njemu boš pokoren, in kar ti poreče, vse voljno stori! Tako mi boš dal veselje.«

Potem pa se je zaklenil v svojo stanočo in hlapec Ožbe, ki je imel mnogo dela to noč v hlevih in na dvoru, je pravil, da je tisto not posebno dolgo videl v njegovih oknih. Kaj je Peter premišljeval, ali si je namenil že tačas, kako bo ravnal pozneje, tega ne vemo ne iz pismen nje iz drugih poročil.

Drugi dan popoldne je zasedlo krdelce hlapcev na dvoru gradu Kozjaka iskre konjice, krdelce hlapcev, brnkli mladenčev iz doline. Tudi Ožbe je držal osedlana vrana za brzd. Tam pod kamnitim podstreškom je stal Marko Kozjak v bleščeči se vojni opravi, prepaša z velikim viteškim mečem. Zadržal je še opomni domačo družino, naj bodo pazljivi in pokorni kakor doslej, zdajnikar je poljubi mladega sina, zavihtel se na konja in jezdec je zdriljal skozi gralska vrata.

Od vseh strani, iz gradov na holmih, so hoteli kranjski plemen-

NA NOVI IGRISCU V KOPRU ZE IGRAJO

Na novem fizikturnem igrišču v Kopru se je začel v nedeljo prvenstveni kvalifikacijski turnir v kosarku, pri katerem sodelujejo moštva iz Trsta, JA in iz našega okrožja.

Kot je bilo pričakovati, so se na igrišču uveljavili Tržakani, katerim naši kosarji, se niso kos vsled še nezadostnega treniranja.

Kosarkaski klub iz Trsta je z lahko premagal moštvo JA z visokim rezultatom 53 — 37, tržaški Polet pa je moral napeti vse sile, da je premagal koprsko moštvo Aurore s tesnim rezultatom 21 — 19.

PRESENEČENJE V JUGOSLOVANSKEM PRVENSTVU

Velika presenečenja nam je prineslo IV. kolo jugoslovanskega nogometnega prvenstva, v katerem so bila porazena kar tri od štirih vodečih moštev. Če je bil poraz Hajduka po zaslugi Dinama pričakovani in torej opravičljivi, so pa porazi Partizana in se prav posebno Rdeče zvezde, ki je izgubila na domačem igrišču, vsakakor neopravičljivi in nam potrjujejo da se najboljša jugoslovanska moštva nahajajo v slabi kondiciji. To bo brez dvoma delalo velike težave dežavnim trenerjem, ki so poklicani, da sestavijo državno reprezentanco, ki, kakor je znano, se bo 6. maja srečala z italijansko v Milanu.